Üksiknumber 5 senti.

Alutaguse Teataja

Toimetus ja talitus: **Jõhwis,** Narwa mnt. 32.
Awatud igapäev kella 9—5.
neljapäewal kella 9—7.

Ilmub laupäewa warahommikuti.
Aadress kirjadele ja rahasaadetistele: „Alutaguse Teataja“ Jõhwis.

Tellimise hind: 20 snt. kuus.
Kuulutuste hinnad: Kuulutuse küljel 3 snt. mm. ühel weerul, tekstis ja lehe eesotsas poole kallim.
Tellimisi wõtawad wastu kõik riigipostiasutused.

Nr. 15. **Jõhwis, 9. nowembril 1929 a.** **I aastakäik.**

Tänawu on Wene oktoobrip'dustused „pjatiletka“ tähe all.

7. okt. algasid Nõuk. Wenes oktoobripidustused, millele teatawasti ka Eestist wäike saatkond jõuti. Tänawused oktoobripidustused on pühendatud wiieaastasele ehitusprogrammile. Selletõttu jäid ära ka suuremad pidustused ja miitingud ning kasskontserdid piiridel. Oktoobripidustuste puhul olid ainult piiril, muuseas ka Narwa all raudtee kohal ja Kobõljaki küla all punased lipud wälja pandud.

Pildil: riigipiir raudteel Narwa kohal. (w. kirjutus 2 külje jooneall).

Hallo, raadiosõbrad!

Hooajaks kohale jõudnud suures walikus

RAADIOTARBED JA RAADIOAPARAADID.

Saadawal suures walikus **3,4** ja **5** lambilisi aparaate walgustuswõrgust köetawad kuulsad „Philips“ wastuwõtte aparaadid. „Philips“ ja „Ahemo“ wõrkanoodid

Iseäranis tunnustatud raadioharrastajate poolt on 3-me lambiline **„BLAUPUNKT“.**

„Blaupunkt'il“ ei ole wõistlejat samahinnaliste aparaatide seas.
„Blaupunktiga“ wõib umbes 20 jaama waljulthääldajas kuulata.

„Blaupunkt“	tüüp VII B	Hind kr. 39.50	ühes lampidega ja
„Blaupunkt“	luksus mudel	„ „ 54.00	ühendus nööridega.

Alati wärsked anoodpatareid saadawal! Akkumolaatorite laadimine!

Müük katalogi hindade järele.

A. Schmidt Jõhwi Narwa tän. 4., tel. 6.

16a. poisike terroriseeris Kohtla-Järve poodnikke

Poiss meisterdas lühikese ajaga 18 murd- ja jalgrattawargust

Noor kurjategija wõeti wahi alla.

7. now. läks kriminaalpolitseil korda tabada Kohtla-Järwel osawat murdwarast Oskar Leirosti, kes lühikese aja jooksul pani toime Kohtla-Järwel 18 murd- ja jalgrattawargust. Eriti õnnetuseks oli ta kaubaputkatele, kus järjekorraliselt mitu murdwargust toime pani. Ka sahwriwargusi lasub mitu ta hingel. Nim. 18 wargust tunnistas poiss puhtsüdamlikult üles.

Juba pikemat aega hoidis Kohtla-Järwel kaupmehi hirmul murdwaras, kes warguste järele otsustades õige wiimud pidi olema. Eriti eelistas ta kaubaputkatesse fisfemurdmisi, tarwitades fisfemurdmise metoodina luugi lahtikangutamist.

Ka jalgrattaid kadus terwe rida. Kuritööde hulga järgi otsustades tuldi arwamisele, et on tegemist suurema bandega. Pikemat aega toimetas kriminaalpolitsei juurdlust, mille tulemusels oli 6. skp. kuritööde kordasaatja tabamine. Kellels osutus aga ei keegi muu, kui 16 a. Oskar Leirosti. Leirosti elas wanemate juures, kuhu ka osa warastatud kraami wiis. Wargusešt wanemad aga midagi ei teadnud.

Eilsalgu tuli ilmsiks 18 murd- ja jalgrattawargust mille noor kurjategija ise, nagu öeldud üles tunnistas. Ojaw wargapolss wõeti kohe wahtalla ja tal tuleb omad patud lunastada.

—

Möödunud nädal.

— Saksamaal tuleb rahwahääletus, kuna rahwuslaste algatusettepanek rahwahääletuse toimepanemiseks Youngi kawa wastu on saanud 4.136.384 allkirja.

— Lähemail päewil alatakse Peipsi järwe põhja süwendustöödega. Eesmisi lõhkumistöid alustatakse allpool Waskнarwat asuwa Werhowskaja saare kohal.

— Siseminister Tardieu moodustas uue Prantsuse walitsuse ilma saadikutekogu sotsialistlis-radikaalse rühmata.

— Stalini tahetakse saata terwisepuhkusele, kuna ta on raskesti haigestunud.

— Soomesse, Nowaniemi, jõudis kuuskümmend põgenikku SSSR-i Solowki sunnitööliste laagrist. Sunnitöölised surmanud wangiwahid ja põgenenud üle piiri.

— Riigikantselei pearaamatupidaja Mag Lasberg surmas enese läinud pühap. Kadrioru pargis rewolwrist. Põhjusi selgitatakse.

— Nobeli 1929. aasta arstiteaduse auhinnad määrati Stokholmi teadetel Utrechti professor Eijkmanile ja Cambridge'i prof. Hopkinsile nende uurimuste eest witamiinide alal.

— Poola sõekaewurite streik hoiti ära, kuna töölised leppisid 9-protsendilise palgakõrgendusega.

— „Montagspost“ teatab, et Berliinis on Saksa-Wene filmiühing „Derusa“ kokku warisenud.

— New-Yorgis awawad pandimajad peale sündinud kahhi järjest uusi osakondi.

— SSSR-is wallandati hariduskomissariaadi korraldusel 165 professorit.

— Tardieu kabinetile ennustatakse lühikest iga

— Eesti Jaani kirik Leningradis muudetakse „Edasi“ teatel kino- ja klubihooneks.

— Habibullah on ühes oma kahe wenna ja 11 poolehoidjaga Kabuulis kuningas Nadir-Khani käsul hukatud.

— Soomes siseministri määrusega on igasuguseid rongkäigud ja meeleawaldused kommunistliku rewolutsiooni aastapäewa puhul 7. nowembril keelatud.

— Inglismaal teeb tööpuudus tõsist muret kuna tööta tööliste arw 100.000 wõrra on kaswanud.

— Poola seimi awamise ülikas president 30 päewaks edasi. Terawad kokkupõrked ja segane sisepoliitiline olukord kestab edasi.

— 6. skp. algas Harju Panga pankroti protsess kohtupalatis.

Toilas taheti salapiiritust kaldale toimetada

Kaks meest pääsesid põgenema. kolmas jäi piiriwalwurite kätte.

Piiriwalwe saak — 120 liitrit piiritust.

7. now. öösel nägi Toila kordoni piiriwalwur Petenberg Walaste kõrge kolda kohal merel kahtlast paati kalda poole tulewat. Et selgusele jõuda, mis põhjusel paat nii hilja öösel kalda lähedale hiilis, ruttas piiriwalwur kohale, kus selgus, et paadiga toimetati maale salapiiritust, mida kaldal ootawale wankrile taheti asetada. Enne kui piiritusewedajad selle tööga hakkama said, eksitas neid piiriwalwur. Kaks meest pääsesid hobusega põgenema, kuna kolmas ühes 120 liitri piiritusega piiriwalwurite kätte jäi. Waheajal kadus ka paat kaldalt, mida pimeduse tõttu enam käite ei saadud. Mees wangistamisel õiget nime ei öelnud, kuid kuulduwasti olewat ta pärit Kundast.

Panid rewolwri nina alla:

„Kui leiad meie paki, too ära.“

2. skp. õhtul kella 8 ajal läksid Mätaguse mehed L. ja K. Jõhwist koju. Tuju oli hea, seda enam, et seda oli parandatud kõrtsis. Jõudnuit Kämblamäele, leidsid mehed äkki, et nende pakk, kus kallid kroomnahad sees, on kaotsi läinud. Kas hakata tagasi kolistama? Parajasti sõitis üks wastu. Mehed ei mõelnud palju, pidasid hobuse kinni ja panid tuli nina alla: „Kui sõidad, otsi meie pakk üles ja too ära!“

Et sekkatulija ei keegi muu polnud, kui kriminaalpolitseinik K., siis tuleb käskijatel meestel weel punase lauga taga aru anda.

Aga pakk leidis kinnipeetu riiete küljest üles ja mehed saawad selle kätte.

—

Tollid muutmisele.

Riidesortidelt, mille alal kodumaa wabrikud ei rahulda turu nõudeid, toll wähemaks.

6 skp. õht. oli riigikogu tollikomisjonis waielused tööstrite ja kaupmeeste wahel. On arwata, et walitsuse poolt 14. sept. maksmapandud riidetollide juures võetakse ette mõnesugused muudatused. Tolle wähendatakse kuuldawasti üksikute riidesortide pealt, mille walmistamine kodumaa tööstusele sünnitab raskusi ja milliste alal wabrikud ei rahulda turu nõudeid. Kõne alla wõiksid tulla kergemad naisterahwa riided ja mõned woodririide sordid.

Aa masinatarwitajate ühing hingusele?

Määratkas ühingu peakoosolek 3 skp.

Igalt liikmelt taheti 30 krooni laenu.

3. nowembril s. a. pidas Aa Masina tarwitajate ühisus oma erakorralist peakoosolekut, kus muuseas päewakorras oli rahalaamise küsimus ühingu wõlgade katteks. Kuna Ühing on oma usalduse pankades kaotanud, esines ühingu juhatus peakoosolekul ettepanekuga, et iga üksik ühingulige laenaks ühingule 30 krooni. Niiwiisi pääseks ühingu warandus oksjonihaamri alla minemisest.

Kuna kokkutulnud 20-est ühingu liikmest mõni mees kaunis kõwa auru all olt, muutus koosolek lärmikaks. Lõbisegi kisa läks kohati nikwõrd suureks, et juhatuse kirjatoimetaja A. Soome korra juba politsei kohale lubas kutsuda.

Et ka liigetelt raha laenamisest midagi wälja ei tulnud, leiti ühingu likwideerimine kõige otstarbekohasem olewat.

Kuna aga üksik end likwideerimise komisjoni kandidaadiks üles ei lasknud seada, lahkuti õhtu kella 11 ajal laialt, ilma et öeldi midagi oleks otsustatud.

Tehakse uut ülesõidukohta raudteele.

Raudtee andis materjali, kasutajad ehitawad.

Jõhwi wana jaama lähedale lõunapoole raudteed on sõitnud uusi eluasemeid, kust aga muidu wälja ei saa, kui tuleb 4 klm. ringi sõita. See põhjustas meestel andma palwekirja raudteewalitsusele, et see ehitaks sinna raudteele ülesõidukoha. Raudteewalitsus on teatanud, et ta annab materjale sellels, kui ehitamine tuleb tee kasutajail endil läbi wiia. Sellega on mehed päri ja praegu on töö käsil.

—

Soome tänawune wiljasaak on suurem läinud aasta saagist 220 miljoni marga wõrra. Tänawust põllusaaduste koguwäärtust hindab Soome põllutööministeerium 5 miljardi Soome marga peale.

Esimene alimendiohwer töömajja?

Narwa metsatööstur ei taha maksta lapsekaswatuseraha.

Mõni aasta tagasi Marie F.-ile, kes elab Kreenholmis, sündis tütar wäljaspool abielu. Kohtu poolt tehti kindlaks, et lapse isaks on tuntud Narwa metsakaupmees Peeter A., kellel teati olewat maja ja wallaswara. Mees ei tahtnud oma tütre kaswatuse peale aga pennigi anda. Hiljuti andis Marie F. Peeter A. wastu tsiwilnõudmise rahukogule ja rahukogu poolt mõisteti P. A.-lt ühekordseid alimente 18.000 senti M. F. kasuks. Lapse ema esitas rahukogu otsuse kohtupristawile sissenõudmiseks. Kui aga kohtupristaw kohale ilmus, siis selgus, et Peeter A. oli osanud oma waranduse realiseerida. Nüüd on lapse ema Marie F. Narwa linnawalitsusele palwe esitanud, kusjuures pöörutakse tuntud metsakaupmeest Peeter A., kes kohtuotsuse järele alimentide maksmisest lahti öelnud, töömajja palgutada.

—

Suur pangakrahh Saksamaal.

Saksa ametnikkudepank, suuremaid rahaasutusi Berliinis, mille ümber oli koondunud üle 63.000 ametniku, sai neil päewil maksujõuetuks. Krahhi tõttu jäi Berliinis 5000 politseiniku palgata, kuna palga maksmine ametnikkudele-pangalitsmetele oli korraldatud panga kaudu. Suletud pangahoonete ette kogunesid määratud rahwahulgad, kellele panga maksujõuetuks jäämine, millega hulk wäikesi inimesi kaotab oma waewaga kogutud raha, mõjus põrutawalt. Kas panga raha kuritahtlikult kõrwaldatud wõi õnnetutes operatsioonides kaotatud, on selgitamisel. Panka oli deponeeritud 10—12 miljonit Saksa marka.

Kaks 2-kordset suvilat tuleroaks N.-Jõesuus

Kahju tõuseb 10.000 kroonini. — Oletatakse kuritahtlikku süütamist.

6. now. öösl langesid N.-Jõesuus tuleroaks Mart Mägi pärijate kaks suvilat, mis asusid Wilmsi tän. nr. 23. Hooned põlesid maani mahа. Kahju tõuseb 10.000 kroonini. Oletatakse kuritahtlikku süütamist.

*

6. jkp. õhtul umbes kella 12 paigu märkasid N.-Jõesuus, Wilmsi tänawa elanikud Mart Mäe suvilate kohal, mis juba sügisest saadik tühjad seisid, tulekuma. Kohale tõtates ietti kahekordse pealehituse alumine kord lausa leekides. hale saabudes selgus, et pole wett. Kuna tuli järjest laienes ning ähwardas juba kõrwalolewat kahekordset laudadest ehitust, püüti päästa suvilate sisseseadet. Palkehitus oli kella $^1/_2$7-ks pea üleni leekides. Kraami asuti päästma laudehituset, mille katus juba oli tuld wõtnud. Saepuruga wooderdatud seintel lagunes tuli imeliirelt ja peagi oli ka teine suwila, kust suudeti päästa mööblit ja majarüstu umbes 150.000 s. määrtuses, leekides. Kella $^1/_2$2 suutis tuletõrje pikendada woolikuid jõeni, kuid Õnnetusest teatati tuletõrjele, mille kooli juba hilja. Mõlemad suwilad põlesid maani maha.

7 jkp. hommikul saabusid õnnetusekohale ametiwõimud Narwast. Ehtalgse juurdlusega on selgunud, et tuli wõis olata ainult kuritahtlikust süütamisest. Suwilate pärijad elawad Narwas, Peetri plats nr. 9. Omaniku hindamise järele ulatab tuleõnnetuse läbi saadud kahju 10.000 kroonini. Mahapõlenud suwilad olid kindlustatud tule wastu kinnitusselts „Polaris" kuuldawasti 8000 kr.

Kuhu panna kartulid?

Tänawu on tulusam kartuleid sööta loomadele ja hobustele.

Käesolewa aasta kartulisaagi kasutamise wõimalusi.

Jaosk. agr. E. Timusk.

Kogu Euroopas on tänawu kartulisaak rahuldaw wõi hea, mõnepärast ka meil kartuliwõissawedu wäike ja hinnad madalad. Mis siis teha kartuliga? Tärklise ja piirituswabrikutesse wedada — oleks lihtne waestus, kui seal maksetaw hind töökulusid tasuks. Tänawu jääb aga see küsitawaks, 225—250 s. tündrist on wähe. Talituskapitali puudus ja suured tagawarad sunnib aga paljusid sellegi hinna juures kartuleid realiseerima.

Milmekesise ja suure valiku juures on alati kerge ja hea osta, seda võimaldab Teile

„Vikerkaar"

raamatukauplus

Jõhvis, Turu plats 3.

Suure hulga wõime aga kartuleid omas majapidamises kasutada — sõötes neid korjale, sigadele ja hobustele. Sigadele sõötmine on juba ütlemata tuntud. Nii pekt- kui pekoon-sigadele tulewad kartulid keeta ja anda kuni 60% kogu toidu segust.

Paljude katsete põhjal wõib piimaweistele tooreid kartuleid pakkuda kuni 10—12 kg. (25 naelo) sõõta iima et mingisugust kahju karta oleks. Neil, kus talwel mahlaseid sõõte wähe, on see hädawajalik kase- ja jõusõõtade seedimise tõstmiseks.

Samuti wõiwad hobused suure hulga kartuleid kasutada. Saksa, Rootsi ja meil Eestis kogutud andmetel on sõõdetud mitme wõisa hobuseid 20 aastat kartulitega iima et mingisuguseid paheseid iimptsiks oleks tulnud. Päewas wõib anda 12—15 kg. keemud kartuleid ja ainult 4—5 kg. õlieheksleid, mis oleks ka hobuse kogu päewane toidunorm. Kartulitega sõõdetud hobune küll pikka sõitu ei kannata, nii kui kaertega sõõdetud, ent talu tööd teeb tüllalt. Kartuleid sõõtes tuleb korraga walmis keeta päewane jagu, ära kurnata ja külm wesi peale walada. Hobusele ette anda tuleb mõlaga kartul sulbile tüüta ja tünasse heksilite peale tõsta. Künasid on soowitaw pleekiga lüüa, et neid oleks hergem puhastada. Praegusele hindade juures oleks kartulis sõõtühik 9—10 s., kaeras 13 s., kliides 15 s. ja õlikookides 17—18 st. Seega on kartul kõige odawam sõõt.

Mis puutub kartuli wäljaweo lasutusse, siis wõib see sündida suuremal arwul kewadel seemnekartullite näol. Ütlemata on aga see ka wäike. Loota on weel kewadel wäljaweo wõimalusi Ameerika, kui meil sinnasaadetud proowid rahuldawateks osutuwad.

Robinsoni saar müügile.

Neil päewil kuulutas Tshtili walitsus wälja Robinsoni saare wälsjarentimise enampakkumise teel. Läinud sajandi keskpaigu oli saar rendil ühe Saksa-Shweitsi ühingu käes. Imelikul kombel pole aga seal ütskt rentnik pikemat aega püsinud.

—

Kapsad tänawu haruldaselt odawad.

Tänawuaastase hea kapsasaagi tõttu on kapsahinnad käesolewal sügisel enneolemata madalale langenud. Turul maksab peakapsa puud 25 senti. Lõhedalt talunikelt wõib saada isegi 20 sendiga. Läinud aastal samal ajal oli wärske kapsa puud 2 kr.

Rakwere kaswab.

Rakweres on praegu 907 ehitusettsust, elanikke 12.930. Linna uulitsate pikkus küündb 45 kilomeetrini, sellest on 15 kilom. prügitatud.

Wennatapja 2$^1/_2$ aastaks wangiroodu.

Heinrich ja Woldemar Janowitsid pummeldasid Rakweres Kesköösl tekkis wendade wahel tüli. Heinrich haaras kaika ja wirutas sellega wennale surmawa hoobi pähe.

Asi tuli Rakwere-Paide rahukogus neil päewil harutusele. Kohus mõistis kaebealuse, Heinrichi Janowitsi 2$^1/_2$ aastaks wangirooduu.

Saaremaa metsad häwinemisele.

Tänawu suwel määrati Saaremaa suur Pajumõisa mets raiumisele. Mets planeeriti endisele mõisaomanikule, kes selle omakord edasi müüs. Seejärele omandas kohalik saeweski 50 hektaari suurusе metsatükk.

SSSR näeb edasi sõjatonti, mis kiskuwat tapelusse uuesti praegugi weel jõhkra maailmasõja tagajärgedest toibumata Euroopa. Nõuk. Wene sõjakomissar Woroshilow oma wiimases kõnes rõhutas, et Wenemaa peab kõigi abinõudega walmistuma tulewaks mürkgaasi- ja õhusõjaks, mida warem, seda parem.

Pildil: Nõuk. Wene sõjakas sõjakomissar.

Suurem raamatukauplus Jõhvis on

„Vikerkaar"

:: Turu plats 3. ::

Neile, keda ootab khakikuub.

Wiru kaitsewäeringkonna asutuse teadaanne.

Wiru kaitsewäeteenistuse komisjoni istungid 1909. a. sündinud meeskodanikkude kaitsewäeteenistusse wõtmiseks on järgmiste päewade peale kindlaks määratud:

1) 1930. a. jaanuarikuul:

a) Jõhwis — tuletõrje-ühingu ruumides, 10 jaanuaril kella 9—10 ja 11. jaanuaril kella 9—12.

b) Narwas — end. maneeshi ruumides, Hermanni kindluse hoowis 13. jaanuaril kella 9—11 ja 14. jaanuaril kella 9—12.

2) 1930. a. maikuul:

a) Narwas — end. maneeshi ruumides, Hermanni kindluse hoowis, 2. mail kella 9—11 ja 3. mail kella 9—12.

b) Jõhwis — tuletõrje-ühingu ruumes — 5. ja 6. mail kella 9—11.

Kõik 1909. aastal sündinud kodanikud on kohustatud 1—20 nowembrini 1929. a. ilmuma oma elukoha järele maal — walla- ja alewiwalitsusse, linnas — politseijaoskonda, oma isiku kohta teateid andma kutsealuste nimekirja koostamiseks, kusjuures tulewad esitada wanust ja haridust tõendawad tokumendid.

1930. a. jaanuarikuus wõetakse teenistusse 1909. a. kuni 1. juulini sündinud ja 1930. a. maikuus 1909. a. 1. juulist kuni 1. jaanuarini 1910. a. sündinud kodanikud.

Kodanikud, kes ajapikendust saanud kuni 1930. a. jaanuari kuu lõpuni, peawad ilmuma jaanuarikuus; kes aga ütsküt mõnsugusel põhjusel ajapikendust saanud kuni 1930. a. septembrikuu lõpuni — peawad ilmuma 1930. a. maikuus, sest wabar. walitsuse otsusega 30. okt. s. a. on septembrikuu lõpse noorte wastuwõtmise tähtajaks määratud septembrikuu asemele maikuu.

Ajapikenduse saamise palwete läbivaatmise tähtajaks on: jaanuarikuu lõpse alla kuuluwatel — 10. detš. 1929. a. ja maikuu lõpse alla kuuluwatel — 10. aprill 1930. a.

Wabatahtlikult alalõse kaitsewäkke astuda soowijad peawad esitama hiljemalt üks kuu enne järjekorralist alalõse kaitsewäkke wõtmise aega Wiru kaitsewäeringkonna ülemale sellekohase palwe ühes ettenähtud tokumentidega.

Ajapikenduse saamise palwed kui ka wabatahtlikult kaitsewäeteenistusse astumise palwed on tempelmaksuseaduse („R. T." nr. 45—1928. a.) § 4, p. 8 põhjal tempelmaksust wabad.

—

Kes tahab head kaupa

:-: odavasti osta, :-:

otsib üles Vikerkaare'

raamatukaupluse.

Jõhvi, Turu plats 3.

Kui Prantsusmaa otsis peaministrit.

President Doumergue madam Mariannele: Briand, Daladier, Clementel... noh, katsume korra selle Tardieu'ga!

(Võlsmaa nali).

Sealt, kus Eestimaa ja Wenemaa kokku puutuwad.

Reis riigipiirile.

Elu-olu piiriäärsel maaribal.

„Wenemaal sojab täna wihma," ütleb Narwa Jaanilinna rahwas, kui idas tõusеb taewawaerul tiniselt ähwardaw pilwerünges. Ja nii wõib Narwa öelda. Sest riigipiirile on linnast 9 kilomeetrit ja see 9 klm. on pilwele just paras, et end weel täies ähwarduses näidata.

Ent meie huwi pole wihmast kõnelda seda enam, et tusane oktoober oli wõitnud ühe ehtsa suwise ilma meisterdada tolleks tunniks, mil üks rahutu taksо kawatses meid wiia riigipiirile.

Riigipiir? Selle sõna mõiste taga peitub midagi nagu põlsuwat aukartust ja kartustki esile kutsuwat asjaolust. Rahwuswaheline elu on teinud maa lappidels ja wahele n. n. piirid pannud, milleşt inimesed üle ei saa, needsamad inimesed, kes oma wõimistelt nendest tegelitkudest piiritõketest jaksakšid lihtsalt üle hüpata...

Wälistkülalisele on lahutamatuks reisiosaks sõita piirile. Meie omad inimesed ent tahawad oma üleaedset tegelikult wähem näha. Wõib olla pelgawad ikka noiši sõjaaastateşt weel. Meie peame ütlema aga, et igatahes meie taksol polnud tunda pelgamise maikugi, kui ta ärritatult porisedes Narwa Jaanilinna järsust mäest Jamburi maanteele wuras.

Jamburi maanteel, mis Narwast wälisunult on terwelt kui wõrist tõmmatud, on õigust nekrolоgile. Nekrologile jah, sest kuigi ta pole weel surnud, on tal tõsiseid tundemärke selleks, s. t. kõlawaheteeks muutumiseks. Ja miks siis mitte poolsurnud maanteed mitte mälestada, kui wiimasel ajal on moes isegi elawate inimeste kõhta seda teha.

Nii siis hinnakem ta elutõõd. Omal ajal oli Jamburi maantee laudsileda teena ühe ja wäga käibaw kiwitee. Eriti siis, kui polnud weel raudteed. Suuri weowoore ja suuri asjamehi sai ta tunda oma turjal. Suur osa Wene riigi pealinna ja Lääne-Euroopa ühendusest käis seda teed. Ja weel raudtee ajalgi walgenes ta iseteadwa asjamehena.

Aga nüüd on augud teesse sisse tulemas ja kraawid kinni kaswamas. Kes sõidawad nüüd seda teed? Piiriäärse Komarowka taat wõi Saretshjekülа isur omas logisewas wankris, mille ees longib sammu taktis ette ja taha langewate kõrwadega hobusesetukas. Ja tawaliselt sõidab piirkwenelane ja isur ka ainult siis, kui piima wõi puid linna toob. Siis ühendab ka ühtlasi teised asjatoimetused. Ja sõidab lapseristimisele ja laulatusele mõnikord ka ühtlasi.

Peale nimetatute leiame maanteelt suwel õige ütsiku huwireisijate grupi autol. Ja siis tuleb uhke Jamburi kiwitee nüüdsete tarwitajate nimestiku taha punkt panna.

Mida lähemale meie piirile jõudsime, seda rohkem peab maantee omast igawast saatusest kõnelema. Rohtunud pärис on maantee, sugugi häbi mitte tundwalt rohtunud! Nii rohtunud, et ei teagi tähelepanu pöörata (siin ollime muidugi jalgsi) ühele ütsikule talukesele paremat kätt ja selle tagant äkki traataia rägastikule maanteel ees!

See ongi riigipiir (siit ütleb seda ka). Maantee kohal ühe okastraadistik, kahelpool aga reas minew traataed, keskelt diagonaalselt läbi põimitud.

Kel on tahtmist pettumust tunda, kes tujutas piiril ikka wägewat walli ees, — sellele on juhus seda teha. Aga harjume peagi selle n. ö. kodususega, seda enam, et püsimees ilmus nähtawale nii meie poolt, kui ka nähtawale tuli püsitkandew mees ka sealpool, lepiku tagant.

Tähelepanu tõmbab aga endile Wenemaa, mis sealpool traati. Sest maantee kohal wälsendub ta all nõlwus olewas ütlas: Kobõljaki. Sealt wahib wastu tawaline Wene töötawa küla palg: naised nopiwad künlaweerul kartuleid, mehed ajawad wagusid lahti. Kusagil logiseb wanker. Lapsed ja üks põrsas padistawad traadile pärис lähedal olewas kraawiolgus. Ja hüüdnurga tagant lõugab karwane pent, koonu lõgistades, ent ühtlasi saba liputades. Eemal sinab metsatukk, kuhu meie lõpetatud maantee, mis sealpool jälle nagu walgenema hakkab, wiib.

Toosama maja, mida meie paremat kätt teed nägime, on ka Kobõljakile kuuluw. Aga halastamatu piirijoon lahutas tema kodukülast ja jättis ta Eestile. Üldse on siin mitugi juhtumist, kus lähedad sugulased wastastikku on kahelepoole traataeda jäänud. Ent seşt midagi! Nad käiwad praegugi, siis kui tulewad sügise pimedad ööd, ütsteisel wõõrsil ja praasdnikutel. Kawal piirikwalwur püüdku neid sõpru, kes on seal kodus kui luts wees! Ülepiiri käimine moodustab ühe eripeatükі piiriäärsest elust, kus tihti leidub halenaljakat ja kurbagi. Mis puutub juhtumisotsijatesse ülepiiri käijaisse, siis langewad nad tawaliselt ikka lõksu.

Raudtee, mis Leningradi wiib, seisab umbes kilomeeter paremal ja joonseb maanteega rööbiti. Traatala äärel on Eesti pool kraawitatud kõnniteed, mida mööda liigub postiliseiw piirikwalwur inglise püssiga. Seda kilom. kõnniteed on ka läbi wõsastikku enne kui tuleb raudtee. Wärawad: need paistuwad kohe silma. Eesti pool sini-must walge wõõdiline wärw, sealpool punane. Eesti pool sini-must-walge tulp pealtkirjaga „Eesti Wabariigi piir", sealpool punane post wiienurgaga ja tähtedega „SSSR". Ja tagapool, raudteeputka nr. 150 kohal olewate kaskede kõrwal kõrge wäraw ilustustega ja kõlawa kirjaga „Terwitus lääne töölistelel" (Привет трудящимся запада!)

Putka nr. 150 ongi wene walwelolewa meeskonna ruumiks. Kordon umbes pooleşaja mehega asub tagapool: ei ole näha. Aga wene piirwalwureid neid nägime küll. Üks pleekis end poolpaljalt suurima südamerahuga putka külje all, kats mängisid kurvi. Ja ees postil olid, need hoidsid häbelikult omis roheliss tahatõmmatud mütses ja walgais wammusis eemale. Ja ka meie piirwalwuritega ei sobi neil millaigi kõne. Distsiplin siin, distsiplin seal.

Eesti kordoni kahekordne hoone on paarsada meetrit siinpool. Weidi weel raudteed mööda tagasi, keerab tee Komarowka külla. Wäliselt ei ütle midagi, et omal ajal siin wihasemaid lahinguid lõõdi. Küla nagu wene oma ikka: maja maja küljes kinni. Ja waene — aknad ja ka majad wiltu. Elanikud ise ka nagu umbusklikud ja pahurad, kõnelt ja wälimuselt. Oletawasti on seda umbusklikkust sõjaajad toonud. Ent kergesti siiski wõib neid jutule wiia. Näiteks wiis üks wanataat wastamise asemel tühjale küsimusele poolwägisi oma kehwasse majja, et näidata, kus shrapnell lõhkes ja kus tema keldrikakali lõi. Ja et tema Eesti käest selle eest midagi saanud ei ole. Tähendab, igasugusest heatahtlikkusest on üleminek ikka sellele...

Lanar.

Kõik loewad „Alutaguse Teatajat".

Jõhvi alev valib 14. ja 15. dets.

Alew omandab 10 Eesti panga aktsiat.

Wolikogu koosolekul 6. skp. kinnitati alewi 1928./29. a. aruanne ja alandati kõrtsimaksu.

Waikne töökoosolek.

Läinud kolmapäewa õhtul pidas Jõhwi alewiwolikogu oma korralist koosolekut. Wolinikud enamikus koos. Esimesena tuli kaalumise alla wolikogu walimiste aja kindlaksmääramine. Walimispäewadeks wõetakse alewiwalitsuse ettepanekul

14. ja 15. detsember s. a.

Walimiskomiteesse walit Käbin, Danilewski, Abelow, walimiskomisjoni — Oden, Kriis, Kesler, Härma. Seega on need päewad õige pea käes. Igatahes nimekirjad peawad esitatud olema 25 nowembri paigu.

Järgmisena tuleb arutuse alla kõrtsmik Haugase restorani-maksu asi.

Rahukohtunik oli eelmise otsuse jälle tühistanud. Õnnetu asi on juba kõik ära tüüdanud ja nüüd alandatakse maksu 600 tuhande pealt 400 peale.

Alewiwalitsuse 1928./29. a. aruande kannab ette alewisekretär W. Härma.

Aruanne kinnitatakse.

Siis on olemas alewi korterikolude parandamise fondi summad, mille kohta tuleb küsimus, missugusesse rahaasutusesse need panna. Alewiwalitsus arwab, et kõige kohasem selleks on ühispank. Majaomanik Trilla küsib, miks just ühispanka, pealegi on alewiwanem seal ise ka juhatuses, paneme kusagile mujale. Ragu kindlam. See tark nõu ei leia wastukaja ja

raha wiiakse ühispanka.

Eesti panga aktsiaid otsustatakse **omandada alewile kümme.**

Kinnitatakse terwisholu osakonna poolt esitatud määrused juukselõikurite ja pagaritööliste kohta, mis puhtuse mõttes nii mõnegi asja karmilt käsitab.

Kaalutlemisele tuleb weel tälendatud päewakorrapunktina eluasemete ja eluhoonete ehitamise küsimus. Nimelt ei ole kõik ehitusplatse saanud **krundile ehitusi peale teinud.**

Soowitatakse mingisuguseid abinõusid tarwituse wõtta, et mitte-ehitajad jääks teelt kõrwale tõeliste ehitajate eest.

Kahele alewi hoolealusele määratakse abiraha.

Waikne töökoosolek lõpeb kella 11 paigu õhtul.

Üks koolilaps läheb maksma üle 8 tuhande sendi.

Arwusid Jõhwi alewi möödunud tegewusaastast.

Nagu 1928./29. a. a. aruandest näha, läks alewiwalitsuse ülalpidamine maksma

437.500 senti,

sellest palkadeks 300 tuhat.

Tuletõrje

on omawalitsuselt saanud 51300 senti, sellest abirahana tuletõrujate ühingule 20 tuhat.

Alewil on alewipiirides korras hoida teid ja tänawaid umbes

12 klm.

ning platse ja puiestikke umbes 27.500 ruut-mtr. üldsummas kulutati heakorra alal 165.500 senti.

Alewi algkool, mis töötab 11 klassikomplektiga, läks alewile maksma 2 milj. 588.391 senti. Sellest on riigilt saadud õpetajate palkadeks 1.692.260 s. Ühe õpilase ülespidamine läks aruande aastal maksma 8333 senti.

Toetust said eelarwe korras haridusseltsi raamatukogu ja kaitseliit, kumbki 20 tuhat s., waesemad õpilased 9300 s.

Abiraha saajaid on alewil 24 inimest, kes aasta jooksul ühes kõigi kaasaskäiwate kuludega said 154.269 senti. Keskmine abiraha kuus oli 2—7 krooni.

Terwishoid on on wähe kulusid wõtnud: kogusummas 78 tuhat (arsti ja loomaarsti palgad ja liha järelewaatuse ruumi üür).

Elektrialajaamal oli abonente aasta lõpul 155. Wooku eest maksti aasta jooksul 316150 s., saadi 443.003 s.

Teisi ettewõtteid on alewil rendimaad.

Kogusummas oli maid rendituid 189,66 ha (põllumaad 166, heinamaad —67-le).

Tulude alal on wähenenud kinniswara ja tulumaksu summad.

Wolikogu on aasta kestel pidanud 9 koosolekut, walitsus — 14.

Mootorvagunid käiku Narwa-Tapa liinil?

Liikumise ajakohasemaks muutmine Narwa ja Wirumaa ida-osa huwides.

Lisaks senistele rongidele kawatseti juba läinud aastal lisaliikumiswahendeid Narwa-Tapa liinile nõutada. Neil päewil esitas nüüd Wirumaa põllumeeste esitusteedeministeeriumile märgukirja, milles nõutakse rongide liikumise tegeliku elu tarwiduste kohaselt korraldamist Narwa-Tapa liinil. Praeguste rongide liikumise juures on wäga raske ühendus Rakwerel Narwaga ja üldse Wirumaa idapoolse osaga. Kui wõimalus puudub öösel kell 5,05 Rakwerest wälja sõita, siis on lähem parem wõimalus alles õhtul kell 18,43, kuna ka „piimarong" alles peale lõunat wälja sõidab ja pealegi wäga pikkamisi liigub. Halb on Narwa ja ümbruse elanikkudel ühendus Rakwerega ja eriti Tartuga. Et hommikune rong Narwast juba kell 4.35 wälja sõidab, siis on kohasem Tartusse sõitmise wõimalus alles õhtuse rongiga kell 21.40. Samuti pole Narwa ümbruse elanikkudel õhtupoolikul Narwast tagasisõiduks ainsatki kohast rongi kasutada. Kõigi eeltoodud puuduste kõrwaldamiseks on wajaline Narwa-Tapa liinile reisijateweoks siisseseada mootorwagunid, kusjuures mootorwagun Tapalt wäljuks peale Tartu poolt tulewa hommikuse kiirrongi päralejõudmist, umbes kell 8,30, ja jõuaks Narwa kell 12 päewal. Narwast sõidaks mootorwagun wälja umbes kell 16.30 ja saabuks Tapale enne Tartu poole minewat kiirrongi kell 20,00.

Kuna praegu Narwast Tartusse sõiduks kulub üle 9 tunni, oleks wõimalik eeltoodud mootorwaguni liikum. puhul seda teed sõita 7 tunniga. Sellega korraldataks ka hea liikumiswõimalus Jõhwi-Kohtla liinil, mida kohalik rahwas ammugi ootab.

Kuna praegu Walga-Irboska, Walga-Tartu, Tartu-Jõgewa ja Tallinna-Haapsalu liinidel wõrdlemisi tihe mootorwagunite liikumine siisse seatud ja rahwa poolt rohket kasutamist leiab, siis peaks ka Narwa-Tapa liinil otstarbelisema ja kiirema liikumise loomiseks mootorwagunid käiku pandama. Rahwas ootab hõlpsama liikumis-wõimalust korraldamist, ja wõib juba ette kindel olla, et see tasub end ära.

Kui see wõimalik, siis oleks hädasti tarwilik juba lähemal ajal Narwa-Tapa liinil mootorwagunite liikumine siisse seada. Tarwiliku mootorwagunite arwu puudumise korral aga tuleks eelolewa aasta eelarwesse wastaw kreediit wagunite muretsemiseks üles wõtta ja eelnimetatud liikumist juba wõimalikult eelarweaasta algusest peale teostama hakata.

—

lisaku köster kõrwaldas koguduse raha?

Andis wälja liikmekaarte „tagawara" raamatust.

Asi prokuröri käes.

Korduwalt tulid Jõisaku koguduse arweraamatutes ilmsiks mitmesugused wead. Kord olid arwed kahekordselt kassaraamatust läbi kantud, kord mõni saatekiri arwena wõetud. Rewisjoni komisjon juhtis koguduse nõukogu tähelepanu sellele. Koguduse raamatuid pidas 120 kroonilise aastapalgaga asjaajaja — köster R. W., kes ka Jõisaku walla sekretär. Köstri patud ja puudused kandis õpetaja Kuljus 25. augustil s. a. koguduse tälskogu ette, kes ka wastawa järelduse tegi ja köstri 1. okt. k. a. ametist wabastas. Samal koosolekul wõeti ka weel koguduse kanda üle 60 krooni, mis köstri „eksituse" tõttu kassast rohkem wälja kantud, ühesõnaga: taheti wanu asju rahulikult likwideerida.

Nüüd, mil köster ju kuu aega waba, hakkawad tema uued patud päewawalgele tulema. Nimelt saatis okt. lõpul õp. Kuljus teiste seas ka Waresmetsa külasse Johannes Karblile meeletuletuse et see oma ja perekonna eest 1928. a. liikmemaksu ära maksaks.

Karp wastas kirjateel, et temal on läinudaastane liikmemaks tasutud.

Kui juhatuslitge J. Uustalu Waresmetsa külasse Karbi juure läks asja lähemaks selgitamiseks, esitas Johannes Karp wiis liikmekaarti, mis 11. okt. 28. ühe numbrita köster W. poolt wälja antud.

Et 1928. a. liikmekaartide kontsade järele J. K-le liikmekaarte wäljaantud pole, kandis õpetaja asja ette rewisjoni komisjonile, kes endiselt köstrilt seletust palus. Siin seletanud köster, et üks kontsaraamat pidawat weel olema, kust need wiis liikmekaarti wõetud. Et aga õpetaja seletuse järele kõik 1. a. liikmekaartide kontsad kohal, siis ei saa seda köstri seletust õigeks pidada, waid näib tõenäolikuna, et köster W-l on olnud üks õpetaja poolt registreerimata „tagawara" liikmekaartiraamat, kust ta inimestele liikmekaarte wälja annud; eeskätt need wiis Karpidele. Muidugi on sarnaste liikmekaartide raha wäljaandja taskusse jäänud. Kas sarnaseid liikmekaarte palju on rahwale wälja antud, näitab tulewik.

Koguduse nõukogu kaalus igakülgselt läinud pühapäewal seda asja, kuid ei leidnud teist pääseteed, kui paluda R.-P. rahukogu prokuröri juurdlust toimetada.

Samal ajal on aga end. köster 200 allkirjaga nõudmise koguduse nõukogule esitanud, et tema wallandamise otsus, mis tehti 25. aug. s. a. saaks uuesti otsustamisele wõetud erakorralisel koguduse peakoosolekul.

Olgu tähendatud, et köster Nikolai W. on ju waremalt kord Jõisakus köstriks olnud, kuid sai õpetaja Intelmanni poolt ametist wabastatud „kui mitte wastaw omale ametile".

Jõisaklane.

Hallipealist leiutajat õnnitlemas.

Hiljuti möödus pool sajandit elektrilambi leiutamisest, millest Edison jõudis piltade wäsimata katsetega. Hallipealisele leiutajale tuli sel puhul õnnitlusi kogu maailmast, ka Ameerika austas wääriliselt oma suurt poega. President Hoover ja autokuningas Ford wõtsid iseäralt osa Edisoni austamispidustustest Dearbornis.

Pildil wasakul Henry Ford, keskel Edison ja tema kõrwal president Hoover abikaasaga.

Selts, kellel weel 1928. a. aruanne kinnitamata.

See on Uhe Laulu- ja kirjanduse selts Uhe külas. Selts 1928. a. juhatus oli iseeseisis riius ega hoolinud põrmugi seltsi asjadest. Aastapeakoosolek kutsuti kokku mais, kuid ühtki juhatusliiget koosolekule ei ilmunud; ka olid seltsi arweraamatud 1928. a. eest pidamata, aasta aruanne tegemata.

Peakoosolek walis uue juhatuse ja tegi wanale kohuseks kahe nädala jooksul seltsi raamatud korda seada ja koos warandusega uuele juhatusele üle anda. Seni on see teostamata.

Tantsukursus Uhel.

Lõpeb suure huwiõhtuga.

Uhe põllumajandusline ühing Mõetaguse wallas korraldas kohapeal tantsukursuse wanemate tantsude õppimiseks, millest elawalt osa wõeti ja häid tagasijärgi on saawutatud. Polsid, kes enne kui nulad nurgas istusid, lasewad nüüd polkat kui wilega. Kursus lõpeb huwiõhtuga, mille eeskawas selsawad peale muusikaliste ettekannete ka kõned tantsu alal. („Tants aastasadade kestel", „Mis ütleb plikel ja Eesti kirikujuhid tantsust?"; „Tants ja loodus rahwad).

Kursuse ja huwiõhtu tegelikuks korraldajaks on ühingu abiesimees Ed. Kreenman.

Nikolai II wiimsed päewad.

Troonilt lahtiütlemise dramaatiline eelöö.

Kindral Danilow, tsaristliku Wene põhja-armee kindralstaabi ülem 1916. a. sügisest peale kuni rewolutsiooni lahtipuhkemiseni, awaldab „N. W. J-is" oma isiklike mälestusi keiser Nikolai 2. troonilt tagasiastumise draamatilisest ööst ja rewolutsiooni algpäewist Wenemaal.

*

See oli märtsis 1917, mil algasid tõsised rahutused. Peterburi tähtwall kääris mässulaine, suurtööstustes möllasid streigid, raudteerongid jäeti seisma teele. Kihutati, õhutati, kiisendati wastuhakkamist rahwahulkadesse. Peatamatult lähenes rewolutsioon, werepulm, mis ähwardas haarata kogu maa. Ta lähenemine ulatus ka Pihkwasse, kus ma seekord staabiülemana kindral Ruskij käsutuses olin. Sellest sain telegraafi teel teate riigiduuma esimehelt Rodzjankolt Ajutise Walitsuse loomisest, kes wõimu oma kätte wõtnud. Samal ajal saabusid telegrammid wägede ülemjuhatuselt: Moskwas olewat puhkenud mäss, garnison ühinenud wastuhakkajatega, Kroonlinn mässajate käes ja Baltimere laewastik Ajutise Walitsuse poole üle läinud. Seal sõitis, kõigile ootamata, kell 8 tsaari rong Pihkwa jaama ette.

Wiimse tsaari rongis.

Hämaras kewadeöös paistsid tontlikult wiimse tsaari rongi lutsuswagunid. Wõlgas waikus oli jaamaesisel, ei tsigidal ega kaugel polnud näha inimesehinge. Adjutandi ja kasakast teenri järel awanes pimeduses wagunist uks, walbaga kaetud wagunitrepp langes käratult alla, ja uksel seisis korraga tsaar.

Sel õhtul sõime koos õhtut tuttamas rohelises salongis, hoowisõõgiwagunit esikupees, mis asus monarhi rongi teskel. Tsaar oli tumerohelises jahiülikonnas, ta pidas end ülal rahulikult ja waikis. See oli ütlemata piinlik õhtusöök. Igaüks katsus kõnelda, aga sõnad lõiskid wõõralt, tehtult, surnult.

Siis algas saatuslik öö. Telegraaf tikkis wäsimatult erutawaid teateid. Keskööl puhkes mäss ka Luuga garnisonis ja seega oli tsaari rong igast küljest ära lõigatud: ta ei saanud kawatsetud sõitu Pihkwast Tscharskoje Seloosse jatkata. Halge Ruskij istus sõidaõõl minu kõrwal morseaparaadi juures, mis tikkis halastamatult edasi mässuteateid. Kõik katsed korda luua nurjusid. Rodzjanko telegrafeeris: Nõutakse tsaari troonilt tagasiastumist troonipärija kasuks Michael Alexandrowitschi eestkostmise all."

Otsus langes...

Kahwatult koitis hommik. Kindral Ruskij kõneleb tsaariga. Tsaar toetab pea külmale aknaruudule ja loeb noruspäi, tardunud pilgul telegrammi, mida talle Ruskij ulatab kätte. Nagu kaks surnut on mõlemad. Kumbki ei kõnele sõna...

Morseaparaat aga toob teateid saatuslikke: Nikolai Nikolajewitschilt Kaukasuse frondilt, Brusilowilt lõuna-läänerindelt, Ewertilt idast, Salcharowilt Rumeenia piirilt ja lõpuks Nepenilt, Baltimere laewastiku aseadmiralilt. Kõik rõhutawad, et tsaari otsekohene troonilt tagasiastumine on hädawajaline. Nepenin lisas juure weel, et mäss madruste seas näib möödapääsmatu...

Ruskij ja tema intendant Sawitschiga astusin kell 2 päewal rongi roheliesse salongi, kus tsaar asus.

Ta oli tõepoolest, aga kahwatum kui kunagi ei kannud. Meie istusime laua taha. Telegrammid lebasid tsaari ees ja kindral Ruskij esitas tsaarile tungiwa nõude troonilt tagasiastumiseks.

Otsus tuli pika enesewõitluse järele. Tsaar pööras minu ja Sawitschi poole: „Telegi", sõnas ta, „ütelge, kuidas on õige, tõesti otsekoheselt!" „Keiserlik kõrgus", kuulen oma häält wõõralt nagu unelmas kõlawat, „ma tean teie majesteedi tsiwiilisi tundeid... See käseb tuua wiimse suure ohwri..." Siis kuulen Sawitschi kogelewat: „Ma... ma... otsekohene inimene... ühinen sellega... mis ütleb Danilow..."

Tsaar tõusis püsti. Waatab üksiksilmi aknale, kuigi eesriided on alla lastud. Ta suu tuksatab. Kuid waikib. See waikus wõis teha hulluks.

Siis lõpuks pöörab tsaar meie poole ja kõneleb. Ta kõneleb resoluutselt, ainult ta hääl kõlab õõnsalt ja nii wähe inimlikult, nagu kostuks ta kaugelt eemalt. „Ma olen otsustanud oma poja kasuks troonilt tagasi astuda". Ja laua ühestiga teeb ristimärgi. Meie kõik teeme samuti. „Ma tänan teid, mu härrad. Tänan wapra ja truu teenistuse eest. Ma loodan, et teenite mu poega sama truult..."

Salongi kell näitas nelja peale lõunat.

Dr. Lasberg 40-aastane.

Jõhwi jsk. arst dr. H. Lasberg pühitses 1. reedel oma 40. sünnipäewa.

„Loodusе" kirjandusõhtule

3. nom. oli Jõhwis peamiselt õppiw noorsugu kokku tulnud. Esinesid üliõp. Hamburg kõnega ja noorkirjanikud Janno, Jakobson ja Kirsimägi katketega oma teostest. Kohtla-Järwel osteti hommikul peetud samal kirjandusõhtul koosolekul rohkelt kirjandust.

Bensiiniwabrikule siisseseade Saksamaalt.

Kohtlasse ehitatawale riiklikule bensiiniwabrikule tellitakse siisseseade Saksamaalt ja ta läheb maksma 17 milj. senti ümber. Praegu on ühe Saksa suurema firmaga ostuleping sõlmimisel.

Sild, mis püüab hobuste jalgu.

Toila Jõhwi teel, esimene sild Toilast, on kaks nädalat juba hädaohtlik sõitjatele. Üks palk on siisse langenud ja niisugune auk on hädaohtlik hobustele pimedas. Kuid korraldajate silm ei näe enne kui mõni hobuse nahka koorib.

Toila Tuletõrje wõistleb.

Toila Tuletõrje ühing korraldab 23. nom. k. a. jaoskondade wahelise weejoa kiirusе wõistluse, et ergutada liikmeid elawamale tegewusele. Ühingu juhatus on wälja pannud rändauhinna.

Mardist kaks kadri, kadrist neli jõulu

Sadu mardipäewal tähendab sooja sügist.

„Mardist kaks kadri, kadrist neli jõulu" — nii teab wanarahwas rääkida. Serga oleks mardipäew jõulupühade eeltähtseks. Wanasti oli Wirumaal kombeks mardiõhtul kosjaproowile jõita. Sõit wõetti harilikult ette wärske lumega, kui tee tasane ja inimesed mardiõhtu tolminguist wabanenud. Külanoorsugu ilmus taludesse mardilaama, nuruti raha, tehti nalja ja pulstati südamest seda, mis muidu ütlemata oleks jäänud. Kostitawa tallu jõudes waadati kõige pealt esiti õues ringi. Jseäranis pandi koeri tähele. Olid nad rammusad ja sõbralikud — loodeti ka lahket, wastutulelikku perenahwast eest leida, pealegi weel hoolsat peretütart, sest koerte eest hoolitsemine olewat ikka peretütre töö. Weel waadati, kas puuja haoriõbad õues olemas — tunnus, et majas mardiõhtule ka korralikult ette walmistatud.

Auwere ja Walwara poolt kuuldub, et kui mardipäewal sojab wihma, siis on oodata kestwat ja sooja sügist. Mardipäewal pühitakse tolm toast wälja, pulstatakse kerist ning wenitatakse köis. (Mustwee) Kedrata mardipäewa eelõhtul ei tohi, kui ei taheta, et hundid liiga teekäid. Ka ei tohtiwat mardipäewast kuni jõuluni muleweskit kätma lasta ega ka käsitkiwidega jahwatada, wastasel korral hakkawad tulewal aastal lambad ümber hulkuma (Tarwastu).

Wanarahwas teab, et kui mardipäewal nikwõrt palju pätkest on näha, et selle aja jooksul saab hobuse selga hüpata, siis tulewat järgmisel aastal hea ja kuiw heinaaeg. Naise rikkuse kohta ütleb rahwasuu, et see ei kestwat mitte rohkem kui mardipäewast jõuluni. Külades on sitani „mardisantidel" säilinud nurumiselaul, mis algab sõnadega: „Mardi warbad külmetawad, kadri küüned walutawad, laske mardisaksa tarre...

Riiukad poisid Atsalamas

Läinud laupäewa õhtul läksid Tarakuse küla kraawikaewajad W. P. ja L. P. Atsalamma. Tehti ka sooja. Lõbusas meeleolus hakkasid mehed tulema koju poole. Seda sooja on wähe, otsustasid Atsalamma nooredmehed M. Õ. ja R. L. Läksid tee peale järgi ja parkisid waeste kraawimeeste nahad palawaks. Kuidas asi laheneb, ei tea.

Apelsinide tollid kinnitati.

Wiimsel rahaasjanduse komisjoni koosolekul kinnitati apelsinide, banaanide jne. tollide kõrgendamine. Tolli määrati 0,50 kuldfrankt.

„Alutaguse Teataja" maksab 15. now. aasta lõpuni

AINULT 30 SENTI.

Murdvaras tabati Masuudi nr. 13.

„Noh, nüüd ei ole enam nalja"...

Rakwere ja Auwere murdwarguséd selgitas Narwa kriminaalpolitsei.

4. jkp. hommikul tabati Narwas ning paigutati wanglasse mitmekordne murdwaras, kindla elukohata Karl Millert. Tabatu süüks loetakse kahe suurema murdwarguse toimepanemine Auweres ja Rakweres.

Auwere-Joala wallas murti öösl wastu 14. maid s. a. Auwere kaubatarwitajate ühisuse kauplusesse sisse, kust wiidi ära mitmesugust kraami 34 000 sendi wäärtuses. Rakweres tühjendati 13. okt. õõsel Pikal tän. nr. 26 asuwa Julius Amose optikaärt. Siin langes murdwarga saagiks kaupa 45.210 sendi wäärtuses.

Narwa kriminaalpolitsei sai andmeid, et kahes nimetatud murdwarguses on asjaosaline K. Millert, kelle naine elutseb Narwas, Masuudi tän. nr. 13. Ühtlasi saadi andmeid, et Ida Millerti korterist warjatakse warastatud kraami.

4. jkp. warahommikul wõetigi Masuudi tän. 13—4, läbiotsimine ette, kust tabati tagaotsitaw Karl Millert, 33 a. wana. Samutti leiti korterist 30.000 s. määrimses Rakwerest warastatud kraami, kuna Auwere kaupluselt warastatud kraamist oli juba enamik ära tarwitatud.

Kriminaalametnikkude majja astudes olnud tagaotsitaw äärmiselt kohkunud. Keegi tähendanud: „Noh, nüüd ei tule enam nalja!" Peale ülekuulamist toimetati tabatu kohe Narwa wanglasse. Ta tunnistas end mõlemas warguses süüdi.

Kes soowiwad jäädwustada kaunimaid mälestusi astuwad

päewapildi töökotta

Rakwere maantee 1, Jõhwis, (end. Printwei).

Soowikorral sõidan ka kodu pildistama. Erilised soodustused kooliõppuritele ning kaitsewäelastele.

Austusega **Foto Karl Leiburg.**

SAADAWAL

meeste, naiste, laste

kalossid

suures walikus.

Kõige kindlamini warustate end jalanõudega talwe wastu

KARL ABELOWI

jalanõude kaupluses,

:: JÕHWI KAUBAHOONES nr. 9. ::

Raamatukauplus

„Wikerkaar"

Jõhwis, Turu plats nr. 3.

Soowitab wõistlemata odawate hindadega:

kirjutus-, kontori- ja koolitarbeid.

Ainuke suurem kooli- ja ilukirjandusliste raamatute ladu Alutagusel.

Koolidele ja raamatukogudele wastaw HINNAALANDUS.

R. Uustal'i mööbliäri

Jõhwis, kõnetr. 61.

Soowitan oma töökojas walmistatud mööbleid: kappisid, riide ja pesu jaoks peegliga ja ilma, puhwetid, toalettlaudu, trümoopeeglid, lahtitõmmatawaid söögi laudu, kirjutuse- ja muid laudu jne.

Peale selle rahuldan kõikide tellimised

matusetalituse alal,

nii kui puusärgid, ristid, leinapärjad, lindid ja nende trükkimine ja kõik matmistarbed suurimas walikus.

Hinnad õiglased, teenimine korralik.

„Alutaguse Teataja"

tellimisi ja kuulutusi wõtab wastu M. OOPIK Jõhwi alewivalitsuses.

Jõhwis ilmuw „ALUTAGUSE TEATAJA"

on Ida-Wirumaal kõige otsitawam ja kohasem leht.

„Alutaguse Teataja" toob kokkuwõtliku ülewaate kõigist tähtsamatest sündmustest kodus ja laias ilmas.

„Alutaguse Teataja" walgustab erapooletult ja asjatundlikult kõiki eluawaldusi Ida-Wirumaal.

„Alutaguse Teataja" ei asu ühegi poliitilise rühmituse teenistusse, waid on walwel meie kodunurga haridusliku ja majandusliku tasapinna tõstmiseeest

„Alutaguse Teataja" omab tiheda kaastööliste wõrgu mitte ainult Alutagusel ja Wirumaal, waid ka meie tähtsamates keskkohtades.

„Alutaguse Teataja" kuulutustel on suur mõju, kuna ta lewib ka kõige kaugematesse Ida-Wiru nurkadesse.

Sellepärast tellib iga kodanik „ALUTAGUSE TEATAJAT".

Sellepärast kuulutavad kõik ärimehed ja ametasutused „Alutaguse Teatajas."

Tellimisi wõtawad wastu kõik riigi postiasutused.

Toimetus ja talitus: JÕHWIS, Narwa mnt. 32. Awatud äripäewiti kella 9—5, neljapäewal kella 7-ni.
Tellimise hind: 1 kuus 20 senti, 2 k. — 40 senti, 3 k. — 60 senti. Üksiknumber 5 senti.
Kuulutuste hinnad: 3 senti 1 mm. ühel weerul, lehe eesotsas ja tekstis poole kallim.

Teadaanne.

Teatan, et olen Jõhwis awanud

lambanahkade parkimise töökoja

Teen lihtsaid

walgeid lambanahku

kasukate jaoks asjatundlikult ja korralikult.

Töö sünnib omas majas.

Palun aadressi tähele panna: JÕHWI ALEWIS, Kloostri tänawal, Suusiku sepikoja wastas, Jõhwi alljaama lähedal.

Meister Nikifor Larionow.

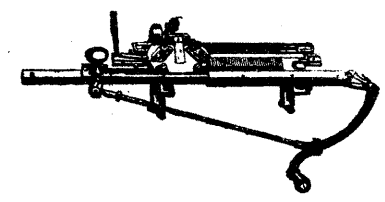
Soowitan

Rootsi **„Husqworna", „Mundlos"**

õmblusmasinaid,

„Claes ja Flentje"

kudumismasinaid,

KOHWERGRAMMOFONE ja nende plaate, ning A. Kark ja Ko. KAALUSID.

K-m. Hans Lill,

Jõhwis, Turuplats 1, Krediitpanga majas. Telef. 4 ja 79.

JÕHWI ÜHISPANK

Jõhwis, Turuplats nr. 2, omas majas.

Awatud äripäewiti kella 9—2.

Wõtab raha hoiule ja annab laenusid.
Nõuab sisse weksleid- ja weokirju.
Saadab raha teistesse linnadesse ja maale.
Kõik pangaoperatsioonid.
Ühendused pankadega kõigis kodumaa linnades ja alewites.
Oma ja wastutuskapitaalid ligi **5.000.000** senti.

Alutaguse Kindlustusselts, samas **tule,** murdwarguse, koduloomade ja rahe kindlustused.

A. PALKMANN'ilt

Jõhwis.

Saadawal soodsa hinnaga:

heeringaid, kilud, suhkur, jahu, riisi, manna, herneid, makarone, nuudleid, cacao, teed, kohwi, taimewõi, rosinaid, seepi, soodat, tärklist, kondijahu, fosforlupja, pipart, würtsi, sinepid, äädikat, humalaid, piprakaunu, mesiwõi, kompotti, teed, shokoladi, biskwiiti, kompweka

Richard Nurm'e

juures Jõhwis Sompa tee nr. 3, telefon 24, tehakse igasuguses suuruses päewapilte ja suurendusi. Pildistan päewawalgel ja elektriga igal ajal omas selle jaoks ehitatud majas. Suurendused 150—200 senti, odawamalt kui mujal. Isikutunnistuse, püssiloa ja raudtee sõiduloa pildid kiires korras. Kaitsewäelastele kahe-kolmekesi alandatud hinnaga. Töö korralik hinnad wõistlemata. Foto Nurm, Jõhwis, Sompa tee 3, telefon 24.

Kooliõpilane

otsib omaette

tuba.

Teat. slt. „Kooliõpilane" all.

„Alutaguse Teataja" üksiknumbrid on müügil Narwa, Rakwere, Tapa ja Tallinna jaama raamatukappides.

Woldemar Lepiku juures

Jõhwis, Narwa mnt. nr. 32

tehakse igasugu **mööbleid** hästi ja mõõdukate hindadega.

Samas alati saadawal

puusärke

ja teisi matmisetarbeid. Erilised tellimised täidetakse kiirelt.

Kooliõpilased, kontoriametnikud ja jäälemüüjad!

Kõige soodsamini ostate omi

KOOLI ja KONTORITARBEID

Alutaguse Sp. üh. Raamatukauplusest.

Jõhwis, Turu pl. 2.

Kirjalikud tellimised täidetakse ruttu ja korralikult.

Jõhwi Haridusseltsi Rahwaraamatukogu

on awatud igal esmaspäewal ja neljapäewal kella 6—7 õhtul alewiwalitsuse ruumes.

Raamatuid antakse lugemiseks 15 sendilise kuumaksu eest.

Wastutaw toimetaja: M. Õopik. O.-ü. „Narwa Kirjastusühisus" trükk. Narwas. 1929. Wäljaandja: R. Lepik.